Reviews

Бәяләмә һәм күзәтүләр

Рецензии и обзоры

DOI: 10.26907/2311-2042-2020-15-2-169-174

REVIEW OF ALP EREN DEMIRKAYA'S MONOGRAPH "AMIRKHAN ENIKI'S PROSE" (DEMIRKAYA A. E. EMIRHAN YENIKI'NIN HİKAYECİLİĞİ. TÜRKİYE: HIPERLINK YAYINLARI, 2020, 276 p.)

Gulfiya Rasilovna Gainullina,

Kazan Federal University,
18 Kremlyovskaya Str., Kazan, 420008, Russian Federation,
gulfiarasilevna@mail.ru.

The given review evaluates Alp Eren Demirkaya's research work called "Emirhan Yeniki'nin hikâyeciliği" ("Amirkhan Eniki's Prose", Turkey, 2020). The monograph was developed based on the dissertation, written under the scientific supervision of Alsu Kamalievna, Candidate of Philology. The main subject of the research is the life and creative work of Amirkhan Eniki, a classic of Tatar literature, a prominent representative of Tatar prose of the 1960s and 1990s, a writer and publicist. A. Eniki (1909 – 2000), People's Writer of the Republic of Tatarstan and winner of G. Tukay State Award, was a writer who passed on an invaluable legacy to Tatar literature. The monograph studies his prose, written in the period of the return to national roots, the writer's first steps in literature, and makes a philological analysis of nearly forty of his stories. Along with the evaluation of literary works, the reviewer outlines the wordsmith's writing skills, the key features of his style, his thematic-problematic dimensions, the richness of literary devices and details, and his contributions to national literature. Besides, the article highlights the scholar's methods of research, evaluation, and analysis approaches used to study A. Eniki's stories.

Key words: Tatar literature, Literary Studies, literary progress, story, A. Eniki.

The literary and publicistic work of Amirkhan Eniki, the classic of Tatar literature, is the core of Tatar prose of the 1960s and 1980s, which is defined as "the period of coming back to national roots" and has been widely recognized in the Turkic world in recent years. The translator Fatih Kutlu put a lot of effort into the popularization of the writer's stories, essays, and articles in Turkey. Turkish readers first had a chance to get acquainted

with the great writer's works "Eitelmegen Vasiyet" ("The Untold Testament"), "Maturlyk" ("The Beauty"), which were included in the collection of short stories "Vasiyet". The great resonance of A. Gilyazov's legacy, who was the poet's contemporary and People's Writer of Tatarstan, has also brought increased attention to Eniki in the Turkic world. "Fatih Kutlu, later undertaking more complex works, continued his successful endeavour in

translating A. Gilyazov's literary heritage. The writer's "Ouch Arshin Jir" ("Bir avuç Toprak"), "Jomga Koun, Kich Belen..." ("Cuma günü, akşam...") were translated by him and published in Turkey", – write F. Sayfullina and A. Valieva. Alp Eren Demirkaya's scientific work, conducted under the guidance of the literary scholar Alsu Kamalievna and published under the title "Emirhan Yeniki'nin hikâyeciliği" ("Amirkhan Eniki's Prose") in 2020, was a very important event for the Tatar people and Tatar science. The fact that the Tatar writer's work became popular in the Turkic world on the occasion of his 110th anniversary proves the greatness and uniqueness of Tatar national literature.

A. Demirkaya uses a comparative approach to analyze the Tatar literary process of the 1960s and 1980s. A unique view on the literary and cultural era and the rise of Tatar literature of that period are described through the prism of Turkish and Russian socio-cultural context. The opening chapter of the monograph explains the theoretical basis of the research. This part is focused on the analysis of the narrative forms in modern Tatar prose and A. Eniki's place as a writer who refined the narrative style of national prose. The book discusses the writer's life path and literary activities in a fairly comprehensive, scientifically coherent, and systemic manner. In order to highlight the writer's journey to Turkey, his own article on this subject is also taken into account. It is worth mentioning that the monograph provides comprehensive, detailed, and extensive information on Amirkhan Eniki's literary work and his publicistic heritage. This monograph presents a profound theoretical and critical material, which is the evidence of the researcher's serious intentions to evaluate the writer's work from the scientific perspective. It provides a unique viewpoint, based on the works of Tatar and Bashkir scholars, who have studied this literary period and the writer's work.

In the course of his philological analysis of the writer's thirty-seven stories, Demirkaya often refers to the facts from his biography. The identification of autobiographical narrations in most of the stories is of particular importance for the branch of literary science devoted to the writer's work.

A part of the monograph studies thematic, structural, and poetic features of Eniki's stories and his narrative style. Such motifs as reflections on life-and-death and the beauty of living are highlighted by the thematic-problematic approach used in the analysis of the writer's stories, created during the Great Patriotic War and the post-war era.

The researcher summarizes the techniques and thematic features, used by the writer, and concludes that such topics as responsibility ("Ana Hem Kyz"), the philosophy of love ("Ber gene Segat'ke"), nature and man ("Yalgyz Kaz", "Mak Chechege"), the social life of country people ("Ezer Hikeya"), views on the collectivization ideology ("Taularga Karap"), and the motif of ignorance prevalent among the clergy ("Chikertke") are topical in the writer's prose. In the course of the observational analysis, the literary critic attempts to determine the main features of narration and the expression of the authorial position in the writer's works.

The monograph focuses on the evaluation of Eniki's stories related to various social issues. According to A. Demirkaya, these issues are raised in "Jiz Kyngyrau", "Taularga Karap"; the issues, related to education, are discussed in "Ana Hem Kyz" and "Taularga Karap"; the criticism of religious and magical realism by Soviet ideology is shown in small narrative genres such as "Kor'an Hafiz" and "Mechet Jylyi". Thematic motifs and problems that Eniki constantly refers to are repeatedly reviewed in the paper. In this regard, such motifs as loneliness ("Yalgyzlyk"), fear ("Kuray"), and anticipation ("Ber gene Segat'ke") are thoroughly studied.

As mentioned above, according to Alp Eren Demirkaya, one of the hallmarks of the writer's literary and publicistic works is his references to autobiographical narrations about the events and people he used to know. The researcher examines this problem, highlighting A. Eniki's autobiographically narrated stories on the subject of war. For example, the story of the creation of "Ana Hem Kyz" and "Kem Jyrlady" is presented by the writer as the events from his personal life. The story "Kor'an Hafiz", which was created later, is also connected with the wordsmith's childhood, the years of his study in Davlekanovo, Bashkortostan. The literary scholar is of the opinion that "even the images of nature described in some of his works ("Tugan Tufrak", "Quray") are a psalm to the beauty of the writer's homeland".

The monograph analyzes one portion of Eniki's works, based on the narrative theory. The literary critic, relying on the narratological teachings of world literature, expresses his views on the role of the narrator and the style of the writer in these texts. Guided by the theoretical material regarding the point of view in the literary text, Alp Eren Demirkaya underlines the diversity of the writer's points of view in the above-mentioned sto-

ries. When discussing Eniki's characters, the researcher focuses on the writer's proficiency in working with his characters' portraits and landscapes ("Kunakchyl Doshman", "Ikenche Kounne", "Bala").

The researcher also implements a chronotopic analysis in reviewing the writer's stories. He distinguishes the features of a sense-of-place in Eniki's small narrative genres and notes that almost every region of the world, inhabited by the Tatar people, is mentioned in these works. Among the places where actions take place or locations that are mentioned in the narration, there are such toponyms as Central Asia, the Far East, the Urals, Siberia, the Altai, the Caucasus, the Kyrgyz steppes, and Poland along with the consistent chronotope of a homeland. According to the researcher, the mentioned cities have distinctive national symbolic notions: Almaty, Anapa, Astrakhan, Baku, Belebey, Bukhara, Kazan, Ufa, Davlekanovo, Sochi, Tuapse, Irkutsk, Orsk and others.

The researcher examines A. Eniki's literary heritage of the second half of the twentieth century along with the prosperous traditions of Tatar literature of the beginning of the twentieth century. According to Rauf Idrisov, a literary critic from Bashkortostan, the researcher claims that the traditions, laid down by Eniki in the prose of coming-back-to-national-roots period, are related to the artistic work of the great Tatar poet G. Tukai.

Alp Eren Demirkaya's monograph is based on a solid scientific foundation with references to major academic publications. This work, which attracted the attention of Turkic public, contains many references to the works of A. Motygullina and D. İbatullina, Tatar scholars who specialize in Eniki's literature. A generous number of quotations with the views of other literary critics and scholars can be found on the pages, describing the main poetics features of the writer's works.

The successful publication of "Emirhan Yeniki'nin hikâyeciliği" (2020) by the Turkish literary critic Alp Eren Demirkaya is a major event

for the Turkic world. Tatar science has described Amirkhan Eniki as the cornerstone of the prose of the coming-back-to-national-roots period in the second half of the twentieth century. The fact that all the stories of the great writer have been translated into Turkish and a monograph devoted to his successful literary work has been published is a true sign of respect and interest of our compatriots abroad to our national literature. This book is an indisputable proof that Eniki's cultural heritage can get recognition not only in the Turkic world but also on a global scale.

References

- Saifulina, F. S., Valeeva A. Z. (2017). *Fatih Kutlu tərjüməche həm Tərkiadə tatar ədəbiyyatın tanytuchy bularak* [Fatih Kutlu: A Translator and Advocate of Tatar Literature in Turkey]. Tatarica. No. 2 (9), pp. 42–64. (In Tatar)
- Vasyiat' (2012) [Will]. Povest' həm hikayələr jəyentygy Tərk. F. Kutlu, H. Ərsöi-Nadir, T. Arslan. 111 p. Istanbul, "Zambak" nəşr. (In Tatar)
- Ğyilecev, A. (2013). *Bir Avuç Toprak (Ğyləğcev A. Əch arşyn açır)* [Three Arshins of Land]. Tərk. F. Kutlu. 113 p. Ankara, "Bəngy" nəşr. (In Tatar)
- Ğyilecev, A. (2013). *Cuma günü, akşam...* (Ğyləğcev A. "Jomga kən, kich belən...") [Friday, Evening ...]. Tərk. F. Kutlu. 202 p. "Bəngy" nəşr. (In Tatar)
- Demirkaya, A. E. (2020). *Emirhan Yeniki'nin hikayeciliği* [Emirhan Yeniki's Stories]. 276 p. Türkiye, Hiperlink yayınlari. (In Tatar)
- İbatullina, D. *Berenche buraznalar – Əmirhan Enikineñ başlangych chor içqatı* [The First "Furrows" in the Early Works of Amirkhan Eniki]. Kazan utlary, No. 1, pp. 157–159. (In Tatar)
- İdrisov, R. R. *Emirhan Yenikei'in Edebi Dünyasında Tukai Geleneklerinin Etkisi* [The Effect of Tukay Traditions on Emirhan Yenikei's Literary World]. Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi. M. Yasin KAYA (Çev.). Sayı: 32, pp. 153–158. (In Turkish)
- Motygullina, Ə. R. (2015). *Əmirhan Eniki prozasy: chor, obraz, harakter* [Amirkhan Eniki's Prose: His Period, Images, Characters]. 164 p. Kazan, Otechestvo. (In Tatar)

**АЛП ЭРЕН ДЕМИРКАЯНЫҢ «ӘМИРХАН ЕНИКИ ХИКӘЯЛӘРЕ»
(DEMIRKAYA A.E. EMIRHAN YENIKI'NIN HİKAYESİLİĞİ. TÜRKİYE:
HİPERLINK YAYINLARI, 2020, 276 S.) МОНОГРАФИЯСЕНӘ
БӘЯЛӘМӘ**

Гөлфия Расил кызы Гайнуллина,
Казан федераль университеты,
Россия, 420008, Казан ш., Кремль ур., 18 нче йорт,
gulfiarasilevna@mail.ru.

Рецензиядә Алп Эрен Демиркаяның «Emirhan Yeniki'nin hikâyesiliği» (Türkiye, 2020) дигән фәнни хезмәтенә бәя бирелә. Монография филология фәннәре кандидаты Алсу Камалиева житәкчелегендә башкарылган диссертация нигезендә эшләнә. Татар әдәбияты классигы, XX йөзнен 1960-1990 еллар татар прозасының күренекле вәкиле, язучы, публицист Әмирхан Еникиниң тормыш юлы һәм ижаты фәнни эшнен тикшерү предметы булып тора. Татарстан Республикасының халык язучысы, Г. Тукай исемендәге Дәүләт бүләге иясе Ә. Еники (1909-2000) – татар әдәбиятына бәяләп бетергесез мирас калдырган әдип. Монографиядә милли нигезләргә кайту дәвере прозасына, язучының әдәби иҗатка килү юлына күзәтү һәм аның дүрт дистәгә якын хикәясенә филологик анализ тәкъдим ителә. Әдәби әсәрләренә бәяләү барышында, язучы каләменен осталыгы, стиль үзенчәлекләре, тематик-проблематик киңлеге, сәнгати алымнар һәм детальләр байлыгы, әдипнең милли сүз сәнгатенә керткән өлеше билгеләнәп барыла. Шул ук вакытта галимнең Ә. Еники хикәяләрен тикшерү, бәяләү методлары, анализ юллары һәм фәнни принциплары да ассызыклана.

Төп төшенчәләр: татар әдәбияты, әдәбият гыйлеми, әдәби барыш, хикәя, Ә. Еники.

Татар әдәбияты классигы Әмирхан Еникинең әдәби һәм публицистик ижаты “милли нигезләргә кайту дәвере” буларак бәяләнгән 1960-1980 еллар татар прозасының йөзек кашы булып тора һәм ул соңгы елларда төрки дөньяда киң танылу алды. Әдипнең хикәяләрен, очерк-мәкаләләрен Төркиядә танытуга тәржемәче Фатих Кутлу зур көчен куя [Сәйфулина, Вәлиева, 2017, б. 54]. Төрөк укучылары иң әүвәл олуг язучының «Vasiyet» («Васиять») хикәяләр жынтыгына кертелгән «Әйтелмәгән васиять», «Матурлык» әсәрләре белән таныштылар [Vasiyet, 2012]. Әдипнең замандашы, Татарстанның халык язучысы А. Гыйләжев мирасының төрки дөньяда зур яңгыраш алуы да Ә. Еникигә игътибарны көчәйтте. “Фатих Кутлу, алга таба тагын да катлаулырак әсәрләргә алынып, аның уңай башлангычы А. Гыйләжев әсәрләрен тәржемә итү юнәлешендә дәвам итте. Аның тарафыннан язучының «Өч аршын жир» («Bir avuç toprak») [Gıylesev, Bir Avuç Toprak, 2008, 2011], «Жомга көн, кич белән...» («Cuma günü, akşam...») [Gıylesev, Cuma günü, akşam..., 2013] тәржемә ителәп, Төркиядә дөнья күрдә» [Сәйфулина, Вәлиева, 2017, б. 55], – дип язалар Ф. Сәйфулина һәм А. Вәлиева. Алп Эрен Демиркаяның, әдәбият белгече Алсу Камалиева житәкчелегендә башкарылып, «Emirhan Yeniki'nin hikâyesiliği»

дигән баш астында 2020 елда дөнья күргән фәнни хезмәте – татар халкы, татар гыйльмияте өчен гаять әһәмиятле вакыйга [Demirkaya, 2020]. Татар әдипенә 110 ел тулу уңаеннан ижатының төрки дөньяда яңгыраш алуы милли сүз сәнгатебезнең ни дәрәжәдә бөек һәм кабатланмас икәннән раслаучы бер дәлил дә булып тора.

А. Э. Демиркая 1960-1980 еллар татар әдәби барышына чагыштырма бәя бирү юлын сайлый. Әдәби-мәдәни дәвергә үзгә-үзенчәлекле караш, татар әдәбиятының шул чордагы күтәрелеше төрөк һәм рус иҗтимагый-мәдәни контекстында яктыртыла. Монографиянең башлам өлешендә гыйльми эзләнүләренә нәзари нигезе урын ала. Биредә фикер сөреше хәзерге татар прозасында хикәяләү формаларын тикшерүгә һәм Ә. Еникине милли прозада хикәяләү стилин камилләштергән әдип буларак бәяләүгә юнәлтелә. Китапта язучының тормыш юлы, әдәбият майданына килүе шактый этрафлы, фәнни югарылыкта эзлекле, системалы тәкъдим ителә. Язучының Төркиягә сәяхәтен ассызыклау уңаеннан, аның бу хакта үзе тарафыннан язылган мәкаләсенә дә игътибар ителә. Шунысы әһәмиятле: монографиядә төрөк укучысына Әмирхан Еникиниң әдәби ижаты һәм публицистик мирасы хакында тулы, киң, жентекле мәгълүмат бирелә. Хезмәттәге шактый тирән

нәзари, тәнкыйди материал әдип ижатын фәнни бәяләүгә житди якин килүне күрсәтә. Фәнни басмада, әдәби дәверне һәм язучы ижатын гыйльми нигездә өйрәнгән татар һәм башкорт галимнәренең хезмәтләренә таянып, үзенчәлекле фикер-караш житкерелә.

Әдипнең утыз жиде хикәясен филологик анализлау барышында А. Э. Демиркая язучының тормыш юлыннан алынган материалларга еш мөрәжәгать итә. Хикәяләрнең күпчелегендә автобиографик жирлек аерып чыгарылу әдәбият гыйльмиятенә язучы ижатын өйрәнүгә мөнәсәбәтле тармагы өчен аеруча әһәмияткә ия.

Монографиянең бер өлеше Ә. Еники хикәяләренең тематик, структур, поэтик үзенчәлекләрен, әдипнең хикәяләр стилин өйрәнүгә багышлана. Язучының Бөек Ватан сугышы һәм сугыштан соңгы чор хикәяләренә тематик-проблематик яктан якин килеп, алардагы яшәү-үлем, яшәеш матурлыгы хакында уйланулар кебек мотивларны ассызыклай. Хезмәт авторы язучының әсәрләрендә психологизм алымнарын, тематик үзенчәлекләренә барлап, җаваплылык мотивының («Ана һәм кыз»), мәхәббәт фәлсәфәсенең («Бер генә сәгәткә»), табигать белән кеше («Ялгыз каз», «Мәк чәчәге»), авыл кешеләре арасындагы мөнәсәбәтләр темаларының («Әзер хикәя»), коллективлаштыру идеологиясенә карашның («Тауларга карап»), дин әһелләре арасында таралган җаһиллек мотивының («Чикерткә») калкытып куелуы хакында нәтижеләргә килә. Күзәтү-анализ барышында әдәбият белгече язучының әсәрләрендә хикәяләр үзенчәлекләрен, автор позициясе бирелешен билгеләп бару омтылышын ясый.

Китапта Ә. Еникинең иҗтимагый проблематикага мөнәсәбәтле хикәяләрен бәяләү аерым игътибар үзәгендә тора. А. Э. Демиркая карашынча, «Җиз кыңгырау», «Тауларга карап» әсәрләрендә әлегә мәсьәләләр күтәрелгән; белем-мәгърифәткә бәйлә проблемалар «Ана һәм кыз», «Тауларга карап»та үзенчәлекле яктыртылган; совет идеологиясенә дин-мәгъшәткә тискәре мөнәсәбәт «Коръән хафиз», «Мәчет жылай» кебек кеше эпик жанрларда тирән чагылыш тапкан. Ә. Еникидә даими гәүдәләнгән тема-мотивлар һәм проблемалар автор тарафыннан кайта-кайта тикшерелә. Бу җәһәттән, ялгызлык («Ялгызлык»), курку («Курай»), көтү («Бер генә сәгәткә») мотивлары аеруча игътибарга алынып өйрәнелгән.

Югарыда билгеләп үтелгәнчә, Алп Эрен Демиркая фикеренчә, әдипнең һәм әдәби, һәм публицистик ижатының бер үзенчәлеге булып

автобиографик материалга еш мөрәжәгать итү, үзе таныш булган кешеләр, вакыйгалар хакында язучы тора. Китап авторы, бу проблемага нисбәтле, Ә. Еникинең сугыш темасына караган автобиографик нигезле хикәяләрен аерым тикшерә. Мисалга, «Ана һәм кыз», «Кем жырылады?» әсәрләренең язылу тарихы язучының үз сүзләре белән шәхси тормышынан алынган вакыйга-хәлләр дип тәкъдим ителә. Соңрак язылган «Коръән хафиз» хикәясенә иҗат ителү тарихы да әдипнең балачагы, Дәүләкәндә укыган еллары белән бәйлә аңлатыла. Әдәбият белгече «аерым әсәрләрдә тасвирланган табигать сурәтләре дә («Туган туфрак», «Курай») язучы туган жиренең гүзәллегенә мәдхия» дигән карашта тора.

Монографияда Ә. Еникинең бер шәлкем әсәрләре хикәяләр нәзәриясенә нигезләнеп анализлана. Әдәбият белгече дөнья әдәбият гыйлемендәге нарратологик өйрәтмәләргә таянып, текстларда хикәяләрчелә урыны, язучының стили хакында фикер-карашларын житкерә бара. Әдәби текстта караш ноктасы турындагы теоретик материалга таянып, Алп Эрен Демиркая язучының югарыда аталган хикәяләрендә караш нокталарының күптөрле булуын билгели. Хезмәт авторы Ә. Еники геройлары хакында сүз алып барганда, язучының портрет, пейзаж белән эшләү осталыгына басым ясый («Кунакчыл дошман», «Икенче көнне», «Бала» һ.б.).

Автор язучының хикәяләрен тикшергәндә, хронотопик анализ юлын да сайлай. Ә. Еникинең кеше эпик жанрларында урын бирелешен үзенчәлекләренә, дөньяның татарлар яшәгән һәр өлкәсә диярлек аталып китүенә игътибар итә. Әсәрләрдә вакыйгалар барган яки аталган урыннар арасында, туган туфрак тотрыклы хронотобы белән беррәттән, Урта Азия, Ерак Көнчыгыш, Урал, Себер, Алтай, Кавказ, Кыргыз далалары, Польша һ.б. кебек атамалар очравына басым ясый. Хезмәт авторы карашынча, искә алынган шәһәрләр дә үзенчәлекле милли символик яңгырашлы: Алма-Ата, Анапа, Әстерхан, Баку, Бәләбәй, Бохара, Казан, Өфе, Дәүләкән, Сочи, Туапсе, Иркутск, Орск һ.б.

Китап авторы XX йөзгә икенче яртысында иҗат иткән Ә. Еники мирасын XX йөз башы татар әдәбиятының бай традицияләре янәшәсендә бәяләп бара. Башкортстанда яшәүче әдәбият галиме Рәүф Идрисовның фикер-карашларына таянып, милли нигезләргә кайту дәвере прозасына язучы кайтарган

традицияларнең бөек татар шагыйре Г. Тукай ижатына барып тоташуын билгеләп уза [İdrisov].

Алп Эрен Демиркая монографиясендәгә күзәтүләрнең ныклы фәнни нигезе игътибарга лаек. Китап авторы үз эзләнүләрендә житди гыйльми әдәбиятка мөрәжәгать итә. Төрки дөньяга тәкъдим ителгән әлегә хезмәттә Ә. Еники ижатын өйрәнгән татар галимнәренән Ә. Мотыйгуллина [Мотыйгуллина, 2015], Д. Ибәтуллина [Ибәтуллина] хезмәтләренә күп кенә сытамалар бирелә. Хезмәтнең әдип эсәрләренә поэтик үзенчәлекләре бәяләнгән сәхифәләрендә әдәбият белгечләре, галимнәренә карашларына һәм хөкемнәренә аеруча иркен мөрәжәгать ителә.

Төрөк әдәбияты белгече Алп Эрен Демиркаяның «Emirhan Yeniki'nin hikâyesiciliği» (2020) китабының жәмәгәтчелеккә тәкъдим ителүе төрки дөньяда житди вакыйга буларак бәяләнә ала. Татар гыйльмияте Әмирхан Еникине XX йөзнең икенче яртысы милли нигезләргә кайту дәвере прозасының алтын баганасы дип бәяләде. Төрки дөньяда бөек әдибебезнең барлык хикәяләре төрөк теленә тәржемә кылынып, бу хакта монография эшләнү – милли әдәбиятыбызга чит илләрдәгә кардәшләрбезнең олы ихтирамының, игътибарының билгесе. Бу китап

Ә. Еники рухи мирасының төрки дөньяда гына түгел, ә дөньякүләм танылу һәм яңгыраш алу мөмкинлегенә ия хәзинә булуына кире каккысыз дәлил дә булып тора.

Әдәбият

Сәйфулина Ф.С., Вәлиева А.З. Фатих Кутлу тәржемәче һәм Төркиядә татар әдәбиятын танытучы буларак // TATARICA. 2017. №2. (9). Б. 42-64.

Vasiyet / “Васыять”: повесть һәм хикәяләр жыентыгы / тәрж. Ф. Кутлу, Н. Әрсой-Надир, Т. Арслан. Истамбул: “Замбак” нәшр., 2012. 111 б.

Ğıylecev A. Bir Avuç Toprak / Гыйләжев А. Өч аршын жир) / тәрж. Ф. Кутлу. Анкара: “Бәнгү” нәшр., 2013. 113 б.

Ğıylecev A. Cuma günü, akşam... / Гыйләжев А. “Жомга көн, кич белән...” / тәрж. Ф. Кутлу: “Бәнгү” нәшр., 2013. 202 б.

Demirkaya A.E. Emirhan Yeniki'nin hikayeciliği. Türkiye: Hiperlink yayinlari, 2020. 276 S.

İdrisov R.R. Emirhan Yenikey'in Edebî Dünyasında Tukay Geleneklerinin Etkisi // Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi. M. Yasin KAYA (Çev.). Sayı: 32. S. 153-158.

Мотыйгуллина Ә.Р. Әмирхан Еники прозасы: чор, образ, характер. Казан: Отечество, 2015. 164 б.

Ибәтуллина Д. Беренче буразналар – Әмирхан Еникинең башлангыч чор ижаты // Казан утлары. №1. Б.157-159.

РЕЦЕНЗИЯ НА МОНОГРАФИЮ АЛПА ЭРЕНА ДЕМИРКАЯ «EMIRHAN YENIKI'NIN HİKAYESİCİLİĞİ» («РАССКАЗЫ АМИРХАНА ЕНИКИ») (HIPERLINK YAYINLARI, 2020, 276 S.)

Гульфия Расиловна Гайнуллина,
Казанский федеральный университет,
Россия, 420008, г. Казань, ул. Кремлевская, д. 18,
gulfiarasilevna@mail.ru.

В рецензии дает оценку монографии Алп Эрен Демиркая “Рассказы Амирхана Еники” (Турция, 2020). Книга родилась на основе магистерской диссертации под руководством кандидата филологических наук Алсу Камилиевой. Предметом научного исследования становится изучение творческого пути яркого представителя татарской прозы 1960-1990-х гг., классика татарской литературы, писателя, публициста Амирхана Еники (1909-2000). Народный писатель РТ, лауреат Государственной премии РТ им. Г. Тукая оставил после себя в татарской литературе бесценное наследие. В монографии охарактеризованы этапы творческого пути писателя, начиная с первых шагов на литературном поприще, проанализированы 40 его рассказов. В ходе анализа исследователь акцентирует внимание на вопросах литературного мастерства, особенностях стиля, широте тематики и проблематики его произведений, на богатство художественных приемов и деталей. В то же время автор монографии очерчивает круг методов, принципы и пути анализа его произведений.

Ключевые слова: татарская литература, теория литературы, литературное направление, рассказ, А. Еники.